

'Er is hier zo veel dierenliefde!'

MEER DAN 450 VRIJWILLIGERS HELPEN DIERENTEHUIS DEN BOSCH DRAAIEND TE HOUDEN

Tekst en foto's
Irma Dakman
m.m.v. gedrags-
biologe Han
Courtens

Dierentehuis Den Bosch, november 2008: 26 honden, 101 katten, 6 betaalde krachten, een wisselend aantal stagiaires en zo'n 450 vrijwilligers of meer; waarvan ongeveer 40 verzorgers, 6 administratieve krachten, 21 pleegzorgverleners, 5 oproepchauffeurs, 300 collectanten, 20 weekendwandelaars en 40 nazorgverleners. Mijn Geheim loopt een dagdeel mee.

Denk maar niet dat je zomaar een hond of poes meekrijgt uit het Dierentehuis Den Bosch. In elk geval geen hond. En zeker niet bij je eerste bezoek, want dat is slechts een kennismakingsgesprek. Daarbij word je als toekomstige baas dan even langs de meetlat gelegd. "Sommige mensen noemen het een kruisverhoor", lacht beheerster Jolanda (31). "Maar ja, we moeten er wel zeker van kunnen zijn dat mensen weten wat ze doen. Er zijn er wel die hier komen en niet eens weten of ze een hond of een poes willen! Dan zeg ik toch dat ze daar beter eerst thuis over kunnen gaan nadenken omdat er een groot verschil zit tussen het houden van een hond of poes." Medewerker Johan (42) valt haar bij: "Soms heb je iemand die denkt: ik moet een hond en ik ben blij dat ik er een uit het asiel kan redden. Zo werkt het niet. Er zitten hier geen zielige beesten. Wel dieren die een goed tehuis verdienen. Dus de hond moet bij je passen. Kan hij wel goed met kinderen omgaan? Kan hij goed alleen blijven? Allemaal zaken die van belang zijn. Als je erg klein woont, krijg je van ons geen grote hond mee."

Net zoals de meeste dierenasiels staat ook dit tehuis in de rode cijfers. De subsidie van de gemeente en de collectes zijn niet voldoende. Maar aan zorg en aandacht voor de tijdelijke bewoners ontbreekt het niet. Van de meer dan vierhonderd mensen die zich inzetten voor het dierenasiel, wordt het grootste deel niet betaald. Ze doen het uit dierenliefde.

Er kwamen 77 honden binnen omdat de eigenaars afstand deden, vanwege verhuizing, emigratie, of echtscheiding, of ook omdat een gezinslid allergisch is of omdat de hond gedragsproblemen heeft.

In 76 gevallen ging het om zwerfhonden. Bij de katten is het andersom; de meeste zijn ergens gevonden. Wie ergens een verwilderde zwervkat signaleert kan hier een vangkooi lenen. Zo komen er ook heel wat katten binnen.

Uit de cijfers die Jolanda laat zien blijkt dat de doorstroming prima is. In 2007 werden er 178 honden geplaatst en 571 katten. Zes honden kwamen weer terug, de match met de nieuwe baasjes was toch tegengevallen. Maar de zes vonden een betere plek. Van de katten kwamen er ook een paar terug, en ook die werden succesvol herplaatst. Gemiddeld blijft een dier iets van veertig dagen in dit asiel. Maar zo'n cijfer zegt natuurlijk niks, erkent Jolanda. "Het kortste verblijf was twee dagen, het langste was anderhalf jaar. Dat was Zoet, een Sharpei. Een lieve hond, maar héél eenkennig. En ja... hij had zijn uiterlijk ook niet mee, zo kortharig en met al die ribbels. Maar toch, uiteindelijk was er iemand die hem juist heel mooi vond!"

Ze gaat verder: "Als een hond of kat ziek is of verwaarloosd, dan moet hij natuurlijk sowieso hier blijven tot hij weer is opgeknapt. Als een dier gedragsproblemen heeft, moet daar ook eerst naar gekeken worden. De dierenarts komt hier drie keer per week en we werken samen met een gedragsdeskundige. Soms gaat een dier een tijdje naar een pleegadres. Dus nee, wat Johan ook al zei, het is niet zo dat we hier zielige, afgedankte dieren hebben die we moeten laten inslapen. Of die worden vergast. Dat is een mythe. Misschien dat het in Amerika gebeurt, maar niet hier. Als een dier ongeneeslijk ziek is en we het moeten laten inslapen dan gaat het

om euthanasie. Daarvoor hebben we een euthanasiecommissie. Daarin zit iemand van het bestuur, de dierenarts, de gedragsdeskundige, een verzorger en ikzelf. Vorig jaar is het twee keer gebeurd dat we een hond moesten laten inslapen. Maar ik moet er wel bij zeggen dat we ook een streng opnamebeleid voeren. We nemen geen dieren die te oud zijn of te ziek, of met te grote gedragsproblemen. Ze moeten herplaatsbaar zijn voor ons, we zijn geen eindstation."

We mogen meelopen met Johan. Meteen springt een vrolijke, lompe, robbedoes ons tegemoet. In zijn kielzog twee sierlijke windhonden die ons, op hun beurt, kieskeurig besnuffelen. Wat nou, lopen de honden hier los?

"Deze twee Saluki's zijn van mij", zegt Johan. "Ik neem ze altijd mee hierheen. Maar die daar is Boots, die mag hier los rondlopen. Hij is nog maar vijf maanden, en als je zo'n jonge hond alleen zet, wordt hij niet sociaal. Sociale ontwikkeling kan een hond later nooit meer inhalen. Bovendien, dit soort honden, Pyrenese berghonden, zijn zwaar gebouwd en groeien snel. Dus als ze niet veel bewegen blijft die spierontwikkeling een beetje achter. Dat zie je ook bij Boots, hij loopt nog wat slungelig." Johan heeft die kennis van zijn opa, die Sint Bernards fokte. Als kind was Johan daar elke woensdagmiddag te vinden. Ook de Sint Bernard is lomp en grof en moet flink in beweging worden gehouden. Johan trok urenlang met de honden het bos in. Rul zand is bijzonder goed voor de ontwikkeling van de achterhand, weet hij uit ervaring. En ja, daar ontbreekt

het bij Boots nog wat aan. Sociaal gaat het in elk geval prima met Boots, zien we, want hij begroet iedereen even enthousiast. Hoe kan het nou dat iemand afstand doet van zo'n leuke hond, vragen we ons af. Johan weet het ook niet. "Hij kwam binnen als zwervhond. Er heeft zich geen baasje gemeld." Misschien was degene die hem bracht zijn baasje wel, opperen wij. Als je afstand doet van een dier moet je immers betalen, maar als je de poes of hond ergens hebt gevonden, hoeft dat niet. Dus misschien doen mensen wel alsof. "O, maar dat heb je meteen in de gaten", zegt Johan. "Vooral bij een hond. Je ziet meteen aan zijn lichaamstaal en hoe hij reageert, of degene die hem brengt zijn baas is of een vreemde."

'Dieren die worden vergast? Dat is een mythe. Misschien in Amerika, maar niet hier!'

We laten de honden achter in het hoofdgebouw en lopen naar de honden- en kattenverblijven die gevestigd zijn in kleine, ronde paviljoens. Buiten voor de deur zitten drie katten. Ook zomaar los. "Ja, dat zijn echte buitenkatten", vertelt Johan. "Wat wij doen is de kat steriliseren of castreren, en hem een knipje in het oor geven wat aangeeft dat dat gebeurd is. En hij krijgt een chip. Maar zulke verwilderde katten zijn niet meer plaatsbaar. We zetten ze buiten, we

Foto links:
Voor de katten is
er een grote ren.
Foto rechts:
Alle stagiaires zijn
dol op de drie
Rottweilerspups.

Gemeentesubsidie en collectes zijn nie voldoende

voeden ze bij en er staan een paar kleine hokken voor ze. Soms worden het er te veel. Daarom voeren we af en toe een actie om ze te plaatsen bij mensen die een boerderij hebben, of iets anders waar ze buiten kunnen lopen. En dat lukt wel."

Binnen in het kattenverblijf zitten de katten bij elkaar in een grote ren met klim- en krabpalen, ligmandjes en verstopdozen. Ze dragen hun lot met waardigheid, zoals alleen katten dat kunnen. En sommige schijnen het zelfs wel naar hun zin te hebben. Die liggen in het zonnetje bovenop een klimplateautje te soczen of spelen wat met elkaar. Ze hebben allemaal eerst in quarantaine gezeten, vertelt Johan. Dat betekent: een paar weken apart in een bench. "Ieder dier dat binnenkomt, wordt door de dierenarts onderzocht. We kijken of ze iets onder de leden hebben. Bij katten kan dat bijvoorbeeld zijn niesziekte, kattenziekte of kattenschimmel. Als een kat gezond en goed geënt is gaat hij bij de andere katten in de ren, tenzij hij geen andere katten om zich heen verdraagt. Maar wat je hier nu apart ziet zitten is in quarantaine. En in het andere vertrek een paar met niesziekte en eentje die net is gesteriliseerd."

Ook in deze twee ruimtes is het rustig. Eén zwart-wit poesje is, ondanks het feit het kaartje op haar kooi 'niesziekte' vermeldt, in een speelse bui en steekt haar pootje door de tralies. Ze is al aan de beterende hand, vertelt Johan. Dankzij antibiotica is niesziekte, een verzamelnaam voor allerlei luchtwegaandoeningen, vaak goed te genezen.

De ochtendploeg is nog even bezig de katten te verzorgen en de hokken schoon te maken. Jana (17) loopt hier stage. Ze is in opleiding voor dierenarts-assistente. Ze draagt een plastic kapje en plastic

handschoenen. Vanwege het besmettingsgevaar voor de gezonde katten. Maar nu is het bijna koffietijd en zij en haar collega's gaan terug naar het hoofdgebouw. Er zijn vandaag nog veel meer stagiaires, allemaal meiden die of voor dierenarts-assistente leren, of voor diervetarts. Johan zelf is vrijwilliger, maar hoopt hier een betaalde baan te krijgen. "Ik heb van alles gedaan", vertelt de dierenliefhebber. "Ook jarenlang in een magazijn gewerkt van hijskraanonderdelen, maar je moet uiteindelijk toch iets gaan doen waar je hart ligt. Het was ooit de bedoeling geweest dat ik het fokken van Sint Bernards zou overnemen van mijn opa, maar ja, hij deed het samen met mijn oma en ik was alleen. Dan wordt het toch moeilijker. Bovendien, het karakter van een Sint Bernard past niet echt goed bij mij. Ze zijn soms te fel. En ook wat te bot. Niet dat ik het geen leuke honden vind, hoor. Ik heb jarenlang met veel plezier met ze gewerkt. Ik liep ook hondenshows met de honden van mijn opa, dus ik leerde heel veel hondenshows kennen. En windhonden spraken me eigenlijk veel meer aan. Die zijn veel gevoeliger. Neem nou die Saluki's van mij: één kwaad woord en ze zijn de hele dag van slag. Dat past beter bij mij."

We gaan nu naar de twee andere taartvormige paviljoentjes: de hondenverblijven. De hokken (met vloerverwarming), hebben allemaal een buitenren, dat zijn de taartpunten. Honden die naast elkaar wonen mogen doorgaans niet tegelijk naar buiten, omdat dat een oorverdovend geblaf zou geven. Verder zorgt de ronde vorm van het paviljoen ervoor dat de bewoners de burens verderop niet kunnen zien, ook dat scheelt weer geblaf. Op het ter-

rein is een groter uitlooppveld, maar daar mogen ze slechts één voor één op. Waarom niet samen lekker rennen? Johan: "Niet alle honden zijn sociaal en we hebben ze hier meestal niet lang genoeg om uit te proberen welke honden het goed met elkaar kunnen vinden. Alleen als ze er langer zijn, dan proberen we het uit. We laten ze minstens drie keer per dag aan de lijn uit, 's ochtends wat langer, 's middags wat korter omdat een hond beschikbaar moet zijn als er een nieuw baasje komt kijken. En voor het weekend hebben we de weekendwandelaars, dat zijn vrijwilligers die de honden meenemen."

De hondenverblijven zijn verdeeld in units van vier hokken. Een schoolbord vermeldt de namen en gegevens van de vier bewoners. Zoals: Narong, Thai Ridgeback, mannetje, 6 jaar, afstand, of Mira, boerenfox, vrouwtje, 4 jaar, afstand. En of er bijzonderheden zijn. Zoals bij Betsy, een 6-jarige Cockerspaniël die last heeft van niergruis. "Ze moet hier nog een tijdje onder controle blijven", aldus Johan. "Maar ze heeft al een nieuwe baas die steeds opbelt hoe het met haar gaat en met haar komt wandelen." De gebruiksaanwijzing van elke hond wordt ook nog aangegeven door middel van gekleurde kaarten op het hok. Groen: geen bijzonderheden; geel: dieet of andere gebruiksaanwijzing; rood: pas op. Zo'n rode kaart heeft Easy, een driejarige Dalmatiër. Weinig mensen kunnen hem benaderen. Stagiaire Daniëlle (17), die in deze unit werkt, vertelt: "Als hij gevoerd moet worden, lokken we hem eerst de buitenren in, en dan doen we het deurtje vlug dicht, zodat hij niet terugkan en dan zetten we de bak neer."

Easy valt iedereen aan, niet alleen mensen, maar ook honden. Als er iemand bij de hokken rond-

loopt, werpt Easy zich met heel zijn gewicht tegen de tralies. Een akelig gezicht.

Zijn buurvrouw twee hokken verder; Ruby, Mechelse herder, vrouwtje, 2 jaar, zwerf is ook een hond waar niet iedereen zomaar bij kan binnestappen, maar dat is toch een heel ander verhaal, legt Johan uit. "Ruby is een angstbijter. Maar als je overwicht hebt en ze vertrouwt je, dan heb je er een geweldige hond aan. Bij Easy zie ik dat nog niet gebeuren."

'Als je bij zijn hok komt, werpt Easy zich met kracht tegen de tralies. Een akelig gezicht'

Een gele kaart heeft Joep, een 6-jarige Beagle. Johan: "Hij komt van een ander asiel, daar zat hij te lang en om zijn plaatsingskans te vergroten hebben we aan uitwisseling gedaan. Het is een pittig hondje, maar hij zit hier nu twee weken en we hebben nog geen problemen met hem gehad. Ik denk dat het wel meevalt. Van belang is hoe een nieuwe baas met hem omgaat. Het is geen hond die bij iedereen past." Hetzelfde geldt voor Benz, de 2-jarige reu, kruising Bordeauxdog en Bull Mastiff. "Werd hier als pup geplaatst, vond een baas, maar werd weer teruggebracht. Hij was overenthousiast als het om het beschermen van de baas ging, was het verhaal. Maar we vinden wel een nieuwe plek voor hem bij iemand die hem beter in de hand heeft."

En dan is er zwerfhond Candy, de Rottweilercruising.

De honden worden minstens drie maal per dag uitgelaten.

'Sommige dieren hebben het hier beter dan bij hun baas'

Als beheerder brengt Jolanda heel wat uren op kantoor door. En de honden? Die neemt ze soms mee naar huis...

Silene is slechthorend. Ze is op zoek naar een pup die tot hulphond kan worden opgeleid.

Ze wordt geschat op vier jaar en ze heeft het tehuis zes weken geleden verrijkt met drie pups waar iedereen mee wil spelen.

Als we teruglopen naar het hoofdgebouw, zien we er eentje in actie in de kantine onder toezicht oog van gedragsdeskundige Joop. Joop heeft een bezoeker meegenomen. Silene (30) is slechthorend en wil uitproberen of een van de vrolijke pups misschien talent heeft om haar hulphond te worden. De gedroomde kandidaat moet natuurlijk heel alert reageren op geluid. Hij moet haar straks kunnen waarschuwen als de bel gaat of de telefoon, hij moet haar waarschuwen voor achteropkomend verkeer.

'Als het ging over mishandelde of verwaarloosde dieren, dan zat ik bijna mee te huilen'

Om zijn geschiktheid te testen heeft Silene drie dingen bij zich: een rammeldoos met brokjes, een speelknuffel en een speeltje dat piep zegt als je erin knijpt. Joop, die samen met een compagnon hulphonden opleidt, is haar coach. Hij heeft haar verteld waar ze op moet letten. Tegen ons zegt hij: "Kijk wat hij doet als ze rammelt. Komt-ie meteen naar haar toe?" Nou nee. De pup ravot door de kantine, maar de brokjes en ook het piepding interesseren hem maar matig. Hij hapt een paar keer naar het andere speeltje waar Silene mee zwaait, maar hij wordt meteen afgeleid als Boots binnenkomt, de jonge Pyreneese berghond. Met Boots spelen is natuurlijk veel leuker. "Zo ging het met de andere pup ook", vertelt Joop. "Dat wil

niet zeggen dat ze geen hulphond kunnen worden, maar als het er van nature al inzit, ben je de training al een stapje voor. Alertheid op geluid hoort meer bij een jachthond dan bij dit soort, maar ja, die zijn weer ongeschikt als hulphond."

Pup nummer drie wordt binnengebracht, ook een reutje. Silene rammelt met de brokjes. Nummer drie schiet er meteen op af, één en al alertheid. Silene knijpt in het piepspeeltje. Staartje en oortjes schieten omhoog en hij rent eropaf. "Kijk", wijst Joop lachend. "Die heeft het!" Pup nummer drie blijft de geluidsspeeltjes spannend vinden, ook al komen er steeds meer mensen en honden binnen. Nummer drie heeft dus duidelijk talent, maar of hij de baan krijgt, is nog niet zeker. Er zijn nog andere sollicitanten. Joop: "We gaan gewoon een paar fokkers af. Maar omdat ik hier aan het dierenhuis verbonden ben wist ik dat er hier ook pups zijn. Silene wil eigenlijk een witte herder, daar gaan we ook nog naar kijken. Maar het moet ook klikken met een hond. Daarom is het van belang dat ze zelf mee op zoek gaat en de juiste hond kiest." Joop levert de hulphonden niet getraind en wel af, hij betreft de toekomstige eigenaar bij de training. Nu pakt hij een kartonnen doos, zet die op de grond en zoekt oogcontact met Silene. "Zet hem straks eens hierin, Silene." Silene kijkt naar zijn lippen en ziet wat hij bedoelt. Ze pakt de pup en zet hem in de doos. Het hondje vindt het leuk en blijft verwachtingsvol zitten tot Silene hem weer oppakt. "Kijk, dat kan een aanwijzing zijn dat deze hond makkelijk leert om te blijven waar je hem neerzet", zegt Joop tegen ons.

Genoeg gespeeld nu, want de kantine loopt vol met stagiaires en vrijwilligers die hun boterhammen komen opeten. Sommigen hebben de honden al bij

zich die ze straks gaan uitlaten. Er wordt gelachen, gepraat en met de beesten gekroeld. De kantine is groot genoeg voor iedereen, met een keukenblok en voldoende stoelen en tafels. Langs de wanden staan manden en benches en ander dierenpul opgestapeld. Alles is afkomstig van mensen die een dier kwamen brengen, wijst Johan. Als een nieuw baasje iets van zijn gading vindt, mag hij het meenemen na een kleine vergoeding aan de stichting te hebben betaald.

Maar nu zit Johans dienst erop. We nemen afscheid van hem en gaan even kijken naar het hondenuitlaten. Vaste medewerkster Linda (24) heeft Ruby opgehaald, de Mechelse herder met het angstprobleem. Linda heeft geen enkele moeite met Ruby, ze heeft haar graag, vertelt ze. Meteen moeten we ook weer aan Easy denken, die andere probleemhond. Bijna niemand durft hem uit te laten. Heeft hij nog een toekomst? Die vraag stellen we ook als we terug zijn in het kantoor, voor een afsluitend gesprek met Jolanda. Het is nog niet besloten wat er met Easy gaat gebeuren, vertelt ze. Het lijkt erop dat Easy een ernstige psychische stoornis heeft waar niets meer aan te doen is. Het zou kunnen zijn dat er niets anders opzit dan hem in te laten slapen. Je wordt in dit werk wel harder, erkent ze. "De eerste keren, als ik die verhalen hoorde van mensen die hier kwamen met mishandelde of verwaarloosde dieren, dan zat ik bijna mee te huilen. Maar je went eraan, al krijg ik nog wel eens tranen in mijn ogen." Niet alle afstands aanvragen zijn zo dramatisch. "Soms willen mensen in een impuls van een dier af. Maar we hebben een wachtlijst, dus er is automatisch bedenkijd. Als we dan weer bellen hoeft het vaak niet meer. Ze zijn blij dat ze het niet hebben gedaan."

Jolanda werkt hier sinds april 2007. Ze studeerde af

in diermanagement en runde hiervoor een kinderboerderij. Ze woont samen met haar vriend, geen kinderen, wel twee honden uit het Dierentehuis, waar ze vlakbij woont. Welk dier heeft het meeste indruk op haar gemaakt? Ze weet het meteen. "Dat was Boeli, een Duitse dog. Een zwerfhond. We ontdekten dat zij een ernstig nierprobleem had, zij zou nooit meer beter worden. We wilden haar een mooi einde geven." Ze zoekt haar gegevens op de computer. "Ja, kijk, zij heeft hier drie maanden gezeten, toen stierf zij. Gek, in mijn herinnering was het veel langer. We waren allemaal gek op haar. Ik nam haar vaak mee naar huis. Dat doe ik regelmatig trouwens, een hond meenemen. Die Rottweilerspups zijn bij mij thuis geboren. Dus je ziet, dieren hebben het hier goed. Sommige zelfs beter dan bij een baas. Ja, dat mag je best opschrijven." ■

Wil je reageren op dit verhaal? Mail dan naar secretariaat@mijngeheim.nl o.v.v. '0850 dierentehuis' of stuur een brief naar Redactie Mijn Geheim, Postbus 100, 5126 ZJ Gilze.

Wil je meer weten over de stichting? Neem dan een kijkje op www.dierentehuisdenbosch.nl.

Sinds 15 oktober loopt het Pedigree Adoptie Plan. Tot 15 januari 2009 gaat van iedere verkochte Pedigreeverpakking 2 eurocent naar de dierenasiel van de Dierenbescherming. Het streven is € 100.000,- in te zamelen. Het ingezamelde bedrag komt ten goede aan de honden die niet direct een liefdevol thuis vinden en overhoofd langer in het asiel moeten blijven. Kijk op www.Pedigree.nl.